

II.

Lervareindustrien her paa Bornholm har saa godt som udelukkende haft sit Hjemsted i Rønne, for hvilken Bys Erhvervsliv den i over 100 Aar har haft særlig Betydning; men gennem de senere Tider er der arbejdet under meget trykkende Vilkaar, saaledes at de Personer, der for Tiden ernære sig ved Lervarevirksomheden her i Rønne, neppe overstige ca. 300 i Tal (heri ikke medtaget Teglværker, Kaolin- og Chamotte- og Klinkerstensfabrikkerne).

Aarsagen til Tilbagegangen, der særlig har ramt den almindelige, men stærke gule Fajance, maa nærmest søges i Udlandets Stordrift og Fabrikation af lettere brændte, men mindre holdbare Varer, ligesom ogsaa i Fabrikationen af emailleerede Blikvarer.

Ved særlige Anstrengelser for at forbedre Arbejdsmaaden og Varerne, ligesom ogsaa, saavidt det har været muligt, ved at hjembringe Kendskab til Udlandets Fabrikationsmaade, skønnes her imidlertid at være en Fremgang, saaledes at man nærede Forhaabning til en bedre Fremtid indenfor vore Fag.

Saa overraskes vi da med, at der paa Udlandets Produkter ved Toldlovforslaget vil blive en Prisnedsættelse af $1\frac{1}{4}$ Øre pr. Pund, der vil betyde en Nedgang i vort Arbejdsudbytte, særlig paa den gule Fajance, af ca. 9 pCt. eller saa stor en Nedgang, at der er meget truende Udsigt til, at denne Del af vor Virksomhed kan blive betydelig hemmet, om ikke helt umuliggjort.

Saaledes foranlediget tillade vi os meget indtrængende at anmode om, at den Beskyttelse, vi for Tiden have for vore Virksomheder, opretholdes, saa meget mere som det neppe vil virke hemmende for Forbrugerne, at netop denne Vare, der spredes over hele Danmark, beholder sine nuværende Priser, hvorefter vi aldrig fra Kundernes Side have modtaget Besværinger. Vi maa altsaa anmode om, at Lovforslagets Løbe-Nr. 75 ansættes til en Toldsats af $12\frac{1}{2}$ Øre pr. Kg.

Yderligere finde vi Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at der paa Nips- og Galanterivarer er sket en Forhøjelse af 6,7 Øre pr. Pd., hvilket formentlig skal henfalde under Begrebet Forhøjelse paa Tolden af Luksusartikler. Herunder henregnes formentlig ogsaa Figurer og Nips fabrikerede af brændt Ler, hvilket, hvis det er rigtigt, meget vil støtte vort ikke ubetydelige Nipsarbejde i Majolika, Terrakotta og Stentøj saa vel som Figurarbejde; til Eksempel kan anføres, at Udlandet indfører en ret betydelig Mængde Nipsgenstande, der sælges til Turister som bornholmske Souvenirs, og Turistantallet har i indeværende Aar været mindst 11,000. Men da vi ikke føle os fuldt sikre paa, at Nips af brændt Ler falder ind under denne Position, tillade vi os at andrage om, at Pos. 74 maa blive affattet saaledes, at vore Nipsfabrikater utvivlsomt komme til at indgaa derunder.

Endvidere andrage vi om, at Mønnie maa blive indført toldfrit, hvilket ikke vil kunne skade nogen anden dansk Industri, men være os til ikke ringe Gavn.

Rønne i November 1906.

Michael Andersen.

C. Wolffsen.

Som særlig valgte Udvalgsmedlemmer for de herværende Lervarefabrikanter.